

■ FISK & FRI JUBILÆUM:

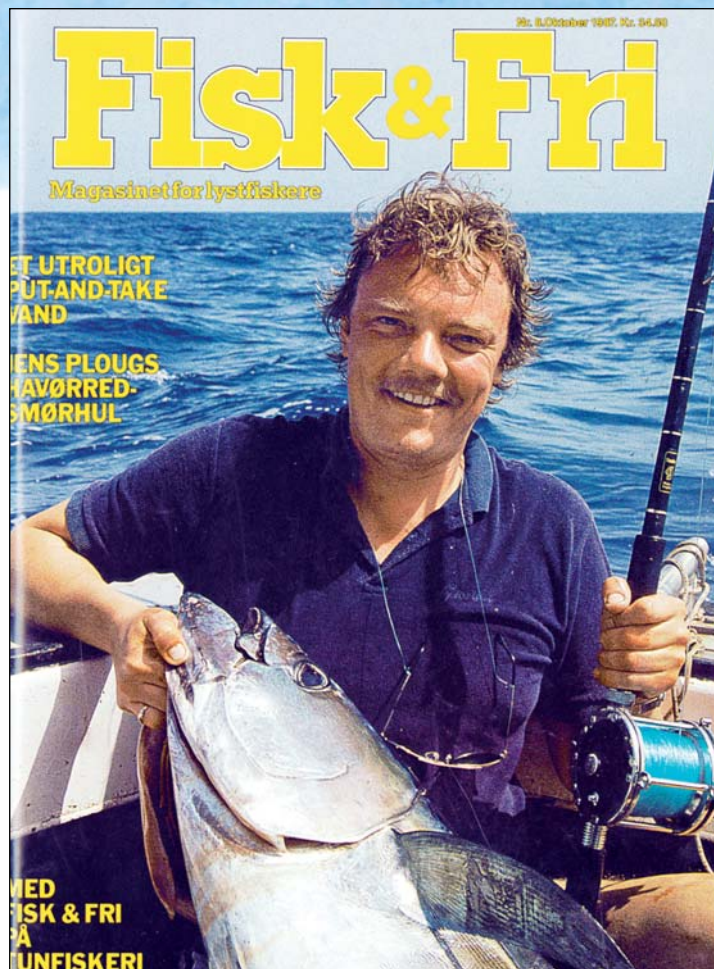
25 ÅR MED RØVEN

Historien om Fisk & Fri er ikke blot historien bag 233 numre af Danmarks førende lystfiskemagasin. Det er også historien om et trendsættende blad, som gennem årene har sat sig store spor i udviklingen af dansk lystfiskeri – i medgang og modgang...

Af Søren Honoré

DET FØRSTE NUMMER af Fisk & Fri kom på gaden den 1. juni 1982, og siden dengang er der løbet meget vand i åen. I de 25 år, der er gået siden premieren, har mange nye arter, vande, destinationer, metoder og trends været beskrevet for første gang i dette blad – takket være vores mange dygtige skribenter og fotografer. Artiklerne var – og er den dag i dag – produceret af bladets eksperimenterende og nytænkende medarbejdere, hvoraf mange også nu er en markant del af dansk – og internationalt lystfiskeri.

FISK & FRI blev første gang nævnt i 1980 i forbindelse med et redaktionsmøde på det hedengangne forlag/blad Alt om Sport. Forlaget var startet som et højst besynderligt ægteskab mellem Politiken og Aller i efteråret 1977, og det forhold holdt kun i 3 måneder. Forlaget stod for udgivelsen af ugemagasinet Alt om Sport, med den anerkendte sportsjournalist Frits Ahlstrøm som chefredaktør, og

Bladets mangeårige chefredaktør Svend Erik Vardrup på forsiden i oktober 1987 med en yellowfin tun på 60 kilo fra Lanzerote. Svend Erik stoppede på Fisk & Fri i 2003.

han havde hentet en seriøs stab af medarbejdere til det spændende projekt.

Da oplagstallet på bladet ikke levede op til forventningerne, og Aller følte, de ikke kunne få del i den redaktionelle indflydelse, valgte de at forlade skuden efter kort tid. Politiken valgte derefter at lade bladet ændre status fra uge- til månedsmagasin, og samtidig fik hr. Ahlstrøm besked på af den daværende vicedirektør i Politikens Hus, Steffen Gulmann, at hvis man ville undgå fyringer af de nu alt for mange medarbejdere, skulle man producere flere forskellige magasiner.

Man købte herefter månedsbladet Sejl & Motor, som var et lille beskedent medlemsblad for medlemmer af Kongelig Dansk Yachtklub, og relancerede det i flot udstyr. Man udgav forskellige »One Shots«, om fodbold, skisport, boksning og OL samt en del bøger om sejlsport og fodbold. Men man var til stadighed på udkig efter idéer, der kunne danne grund for et bæredygtigt månedsmagasin, hvilket var et stående emne på alle forlagets redaktionsmøder.

Første nummer af Fisk & Fri blev prydet af forfatteren til bogen Havørred – Kurt Malmbak Kjeldsen.

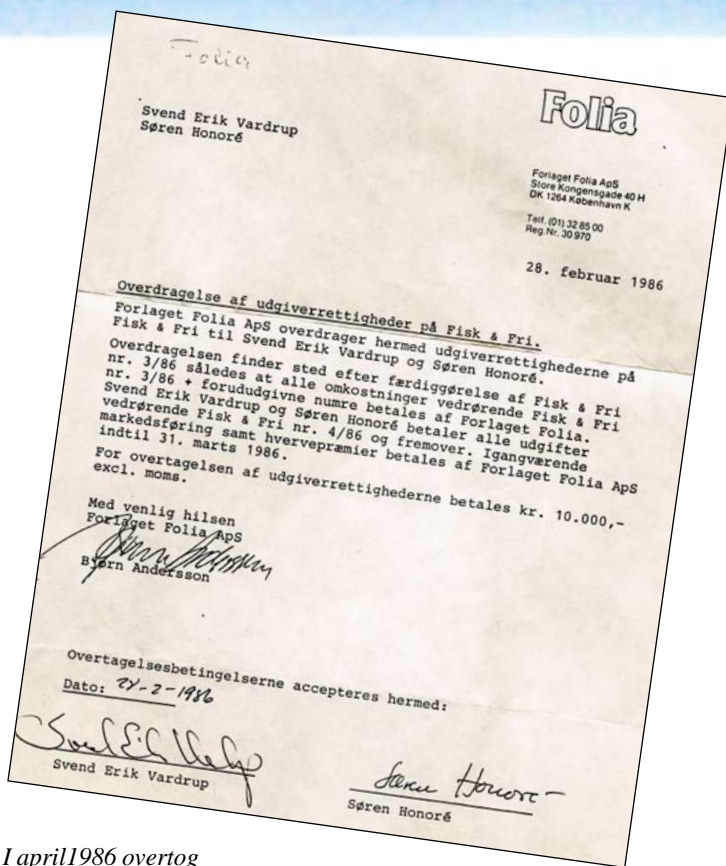

Bladets første chefredaktør Frits Ahlstrøm i baggrunden på en havtur med redaktionen. Trods tydelig skepsis, fangede Frits selv to små torsk.

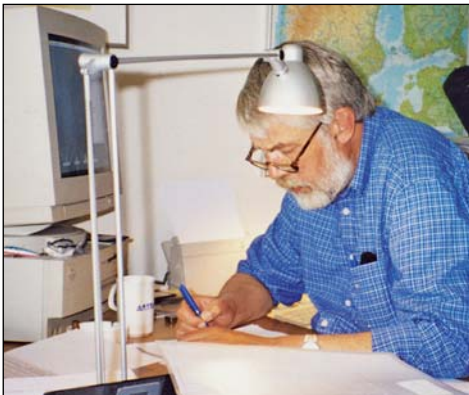
To særnumre er det blevet til i de første 25 år, her Fiskeferie fra 1985.

I VANDSKORPEN

I april 1986 overtog Svend Erik Vardrup og Søren Honoré Fisk & Fri for kr. 10.000,-.

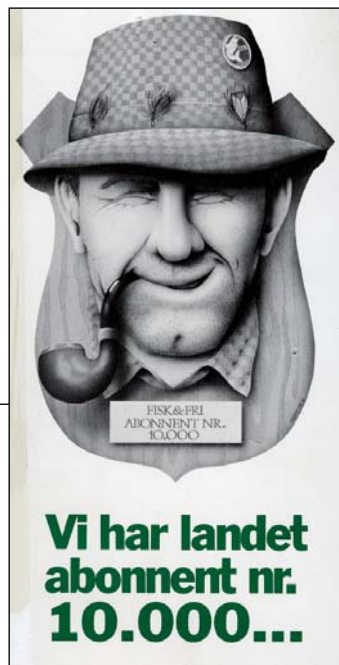
Journalist Mogens Espersen var i gennem mange år en høj skattet medarbejder på bladet. Mogens havde meget på hjertet, og det udtrykte han gennem sine sit geniale sprog, og sine fine akvareller. Mogens døde alt for tidligt i 2006 efter kort tids sygdom.

Og det var under et af disse utallige krisemøder på forlaget, at ordet fiskeblad første gang bliver nævnt.

Frits Ahlstrøm skriver i den første Kære læser i 1982 i Fisk & Fri følgende: – Tanken om at ud-

give Fisk & Fri var ikke ny, tværtimod; vor layoutmedarbejder Søren Honoré er en lidenskabelig lystfisker, som igennem to år var ude med snøren før undertegnede bed på – i det tidlige forår 1982. Ordet lidenskabelig var en kraftig overdrivelse, men faktisk var jeg den eneste, der vidste, hvad der var op og ned på en fiskestang, og jeg hyggede mig med lidt kyst- og geddefiskeri med min 12-årige søn Christian, når vi var i vores sommerhus ved Sejerøbugten. Samtidig var jeg medlem af Danmarks Sportsfiskerforbund og modtog deres dengang meget kedsommelige foreningsblad – så jeg gjorde som flere tusinde andre danskere, købte det svenske lystfiskermagasin Fiskejournalen i løssalg engang imellem.

I december 1986 kunne vi fejre abonnent nr. 10.000, og det gjorde vi med pomp og pragt i vores lokaler i Kronprinsessegade.

KONKLUSIONEN VAR KLAR: Med 400.000-500.000 lystfiskere i Danmark måtte der være basis for et farverigt, friskt og anderledes månedsmagasin om lystfiskeri. Men opstarten var ikke helt uden problemer. Da vi i starten af året 1982 ville registrere navnet Fisk & Fang, som bladet skulle hedde, fik vi den klare besked, at det var optaget og registreret af Cani Sport i Randers blot 14 dage før. Cani, som er overtaget af Purefishing, havde i nogle år kaldt →

→ deres årlige grejkatalog for Fisk & Fang og havde været hurtigt ude af starthullerne, da de hørte om rygterne fra København. Vi kunne dårligt tillade os at være sure, for vi havde selv kopieret navnet fra et af de store tyske fiskemagasiner Fisch & Fang. Men vi var alligevel godt slukørede, og hele projektet med prøvesider og tegnet logo blev lagt nederst i skrivebordsskuffen. Men på et redaktionsmøde på forlaget et par måneder efter sad vi 4-5 personer, der prøvede at finde på et nyt kort navn, så vi kunne lancere bladet.

Det var desværre ikke under tegnede, men Frits der pludselig efter et par timer udbrød; – Hva' med Fisk & Fri, det har den samme korte, koncise klang og er let at huske og udtale. Vi var ikke udpræget begejstrede, men efter et par dages tilvæningstid gik vores tegner Carsten Madsen, og jeg i gang med at producere en ny logo og forside. Og i dag er navnet et indlysende rigtigt valg. Det er blevet et begreb i bladbranchen, og i dag er der vel ikke nogen seriøse lystfiskere i dette land, der ikke kender Fisk & Fri?

Carsten Madsen er for øvrigt den eneste, som ud over undertegnede har været med i alle 25 år, og hans streg kan stadig nydes i hvert nummer af bladet – bl.a. under vandet Rundt.

DET NÆSTE STORE PROBLEM var at finde skribenter. Der var som sagt ikke nogen på forlaget, der vidste nok om lystfiskeri. Tilfældigvis var man på et andet lille Politiken forlag, Folia, i gang med at producere bogen Danske Fiskevande. Hovedredaktøren på dette værk, Freddy Weiss, havde i samarbejde med Kurt Malmbak Kjeldsen udgivet den nyskabende bog Havørred – Havørred, så det var oplagt at kontakte ham.

Nu var kimen lagt til det første blad, der skulle udkomme den 1. juni 1982. Freddy kendte en stor del af de fremtrædende danske lystfisker personligheder, og i sam-

»Vi overtog Fisk & Fri for en krone pr. abonnent«

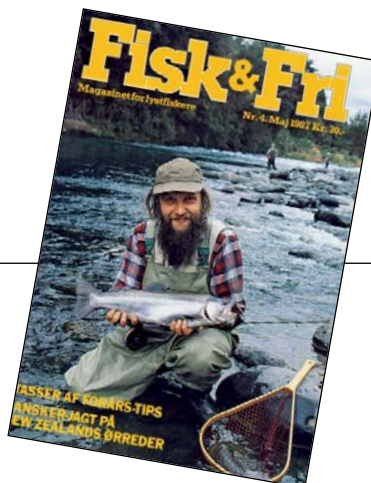
råd med ham tilknyttede vi en lang række af dem til det nye blad – heriblandt Jens Ploug Hansen, biolog Knud Larsen, Julius Wedege, Jørgen »Gadusen«, Axel Svendsen og Jørgen Taxøe Jensen.

Men målsætningen på det lille skrantende forlag var klar, hvis ikke første nummer af Fisk & Fri solgte mindst 10.000 eksemplarer, ville det blive en engangsforestilling. På trods af det skrev vi fortrøstningsfuldt på sidste side i

Fisk & Fri's første redaktionsudvalg som blev præsenteret i blad nr. 2/82. Fra venstre biolog Knud Larsen, Svend Erik Vardrup, Jørgen Taxøe Jensen (manden bag Jensen Pirke), Jørgen Gadusen, Julius Wedege og undertegnede Søren Honoré.

nr. 1: Næste nummer udkommer i september.

Nummer 1. solgte 9.600 eksemplarer – det laveste antal solgte blade i Fisk & Fri's 25-årige historie. Men det var lige nok til at man ville give det en

Jens Ploug Hansen her på forsiden af maj nummeret i 1987. Jens var med fra første blad. Desværre gik han bort alt for tidligt, men havde inden da betydet utrolig meget for dansk lystfiskeri.

Thomas Søbirk har skrevet i Fisk & Fri lige siden han gik i matros-tøj, men det stoppede brat da han startede sit eget blad Fiskefeber, som han netop har afhandlet.

To af branchens »tunge« drenge mødes på en havfisketur. Til venstre Birger Pedersen, som i mange år var redaktionschef på bladet, og til højre Tommy Petersen som var lokalredaktør for nordsjælland, inden han startede bladet FiskeAvisen.

som redaktionschef. Alt om Sport's chefredaktør Frits Ahlstrøm var ansvarshavende chefredaktør på Fisk & Fri frem til august 1983.

SVEND ERIK VARDRUP var – og er vel – et af de mennesker, der ved mest om lystfiskeri i dette land og var en klar opgradering af den redaktionelle standard. Svend Erik var udover at være en gal lystfisker udlært i Jagt og Fiskerimagasinet i Vester Voldgade, havde været sælger for Daiwa Danmark og havde senest arbejdet med Jens Ploug på forlaget Skarv med udgivelse af fiskebøger.

Så på den faglige side var man godt rustet. Men at udgive kulørte magasiner er en helt anden sag. I august 1983 – efter flere år med konstant underskud, lukkede man det lille forlag på Kong Georgs Vej på Frederiksberg og overførte

chance mere. Bladet var trods alt blevet vældig godt modtaget i branchen, og man ville nu intensivere markedsføringen omkring forlagets tre magasiner.

Samtidig stoppede Freddy Weiss efter første nummer, og Svend Erik Vardrup, som havde spøgt i kulissen, blev i stedet ansat

Steen Ulmits skrev sin første artikel i blad nr. 2/82 om laksefiskeri i Alaska. Her er han med en fluefanget guldmakrel fra Mexico tilbage i 80'erne.

Den første flyderings artikel i Fisk & Fri blev skrevet af Jesper Fohrmann helt tilbage i starten af halvfemserne. Så også her var Jesper forud for sin tid. Læs på side 82 hans fantastiske artikel om laks på tørflue.

Niels Vestergaard var i mange år en loyal medarbejder, og medejer af Fisk & Fri's grejbutikker. Nu koncentrerer han sig om sine fremragende fiske DVD'er, og bøger på eget forlag.

aktiviteterne til Forlaget Folia i det indre København.

Men heller ikke her var man i stand til at løfte den krævende opgave. Så i starten af 1986 fik man besked fra Politikens Hus om, at de tre blade skulle frasælges. Magasindrømmene havde da på mindre end 6 år kostet Politikens Hus i omegnen af 17 millioner kroner. Om det var det, der gjorde udslaget, vides ikke, men kort tid efter fratrådte Steffen Gulmann sin stilling som vicedirektør i Politikens Hus og blev chef for Tjæreborg Rejser.

Direktør for Forlaget Folia, Bjørn Andersson, fik til opgave at slippe af med de tre udgiftskrævende magasiner, og det

»Ingen gav bladet meget mere end et halvt år at leve i«

skete i hurtig rækkefølge: Alt om Sport blev solgt til brændselshandler og folketingsmedlem Kaj Dige Bach, Sejl & Motor røg til Aller Press, og Svend Erik og jeg fik tilbud om at overtage Fisk & Fri for en krone pr. abonnent.

Der blev skrevet under og en check på kr. 10.000 skiftede ejer den 28. februar 1986. Der var dog kun 9.200 abonnenter, men vi var som altid storladne og rundede flot op til kr.10.000,-.

De to andre blade blev efter forlydender solgt for kr. 300.000,- pr. stk., så vi følte, at vi havde gjort en fantastisk god handel. Det tror jeg dog også, Politiken følte, de gjorde. Ingen gav bladet meget mere end et halvt år at leve i. At udgive et magasin i den størrelse og kvalitet kunne ikke lade sig gøre uden at være en del af et større bladhus, var den almindelige mening i branchen dengang.

Men ligesom humlebien, der i →

Steen Larsen har rejst over hele kloden med fluestang, og fotoudstyr. Steen har været med siden starten af firserne, og er klart den der igennem tiderne har leveret flest forsidefotos til bladet. Her med 3 smukke stillinger fra det nordlige Sverige i 1995.

→ følge videnskaben ikke skulle kunne flyve, så fløj vi fortrøstningsfuldt videre i lykkelig uvidenhed – om end der i årenes løb har været et par knap så elegante mavelandinger. Og kort tid efter kunne vi den 15. december 1986, holde 10.000 abonnementsfest i vores nye lokaler i Kronprinsessegade i København. Jo, det var rigtig svært at bevare pessimismen...

Bladet, som startede med tre udgivelser i 1982, var nu som i dag oppe på 10 årlige udgivelser, og oplaget var støt stigende.

MEN I SLUTNINGEN AF 1987 fik vi en klar melding fra to af vores største annoncører, Abu og Daiwa, om at de ville omlægge deres markedsføringsstrategi og bruge alle deres reklamekroner til dagbladsannoncer.

Derfor måtte vi finde en alternativ måde at fastholde vores indtægter på, og det mente vi med vores store viden inden for lystfiskeri at kunne gøre ved at springe et led over og sælge fiskegrej direkte til forbrugerne. Vi var meget bevidste om, at vi ville ødelægge vores normalt gode forhold til grejbranchen, men til gengæld troede vi lige så naivt, at de fleste af landets lystfiskere ville bakke op om projektet.

Vi involverede flere af vores gode skribenter og tilbød dem som parthavere en luns af den givtige forretning.

Så de mangeårige medarbejdere, Niels Vestergaard, Steen Ul-nits og Poul Stadler, blev samtidig medejere af Fisk & Fri's grejbutikker. Men inden da havde vi haft et meget spændende møde med Jens Ploug Hansen og hans gode fiskekammerat Søren Eich. Søren, som var en passioneret og dygtig lystfisker, havde netop solgt sin forretning – en større tømmerhandel – og gik med de samme idéer

Lars Laursen mødte jeg første gang i 1989 i køen i Trondheim lufthavn, begge havde vi et stangrør i hånden. Siden har Lars som er Danmarks bedste undervandsfotograf, været fast medarbejder på bladet. Lars speciale er test af både og motorer.

Lokalredaktør Jørgen Christensen vandt en Drømmerejse til Alaska med Fisk & Fri i 1987. Siden da har han været en trofast og loyal medarbejder for bladet.

Per Ekstrøm er lokalredaktør for nordsjælland, med forkærlighed for de store sjællandske søer og Øresund. Per er desuden bestyrelsesmedlem i Lystfiskeriforeningen og mangeårigt medlem af Fredagsklubben.

som os, at etablere grejbutikker i de fire store byer, Aalborg, Århus, Odense og København. Af forskellige årsager blev dette samarbejde aldrig til noget, og vi måtte alene uden den nødvendige kapital ud at løfte den økonomisk krævende opgave. Historien om Fisk & Fri's grejbutikker er kendt af de fleste danske lystfiskere, men de færreste ved, at Søren

I marts 1983 startede vi op med lokalrapporter i bladet. Lokalredaktør for Nordjylland var dengang Poul Børge Sørensen, og det er han stadig. Så det må siges at være en trofast medarbejder, der virkelig kender sit lokalområde ned til mindste detalje.

Eich kort tid efter startede en af landets bedste grejforretninger, Go Fishing i Odense, hvor han vist nok stadig er medejer. Fisk & Fri Grej nåede i deres velmagtsdage op på fire butikker, en i Århus, Vejle, København og i Oslo, som dog var en ren postordreforretning.

I 1989 nåede vi omsætningsrekord på 6 millioner kroner. Det var primært egne produkter, med Fisk & Fri's logo på, som vi fik produceret i Korea og Taiwan på de samme fabrikker, som de etablerede grejfirmaer benyttede. Samtidig var de danske grejgrossister ved at vågne op og lægge pres på producenterne i Korea og Taiwan, og vores chancer for at købe fornuftigt ind blev væsentligt reduceret.

Med svage økonomiske muligheder måtte vi trods stigende omsætning dreje nøglen om i 1993, vi havde slet ikke indregnet alle de ekstra omkostninger ved handel med fjernøsten samt den tunge

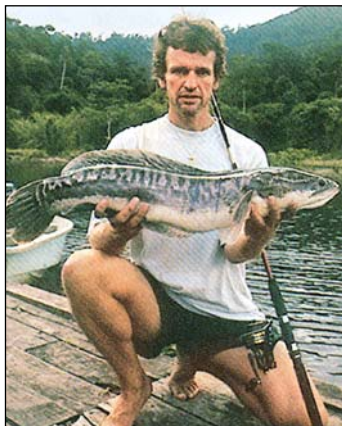
Bladets suveræne tegner Carsten Madsen som har haft illustrationer i samtlige 233 numre af Fisk & Fri.

Peter Kirkebye startede som skoledreng i praktik på Fisk & Fri tilbage i midten af firserne. Senere blev han dog redaktionschef på bladet, inden han stoppede for at arbejde for Fiskefeber, hvor han i dag er redaktør.

Johnny Jensen har været med fra slutningen af 90'erne, og har beriget bladet med sine mange utrolige oplevelser fra den anden side af kloden.

Claus Qvist har »kun« skrevet for Fisk & Fri i ca. 10 år, men til gengæld er det fra de besynderligste steder på kloden, og helst når der er allermest gang i den. Ikke mange andre kunne finde på at tage til Balkan eller Irak når krigen raser. Her med en snakehead fra Malaysia fra år 2000.

ber 2003 for at tage hånd om sit helbred og få noget mere tid med sine børn.

Efter et par stressede måneder med biolog Lars Nielsen og journalist Birger Pedersen som redaktionelle støtter blev en af vores

Flemming Madsen figurerer i de første numre af bladet, og har været en pioner inden for dansk lystfiskeri. Det var Flemming der tilbage i midten af firserne blev sendt til Bornholm af Fisk & Fri, og »opfandt« trollingfiskeriet på klippeøen.

mange unge skribenter, Henrik Marvin Knudsen, ansat den 1. marts 2004 som redaktionschef, og jeg selv overtog chefredaktørstolen.

Det var lidt af en opgave, eftersom jeg også layoutede hele bladet – samt solgte alle annoncerne. Det var selvsagt kun en midlertidig løsning, som dog varede i næsten 3 år... Men Henrik, som nu

er eksportchef hos den store grejgrossist Svendsen Sport i Gadstrup, voksede med opgaven og var en god støtte samt en uvurderlig medarbejder med mange kreative evner. Sammen kan vi bryste os af, at i de tre år kom bladet til abonnenterne til tiden hver eneste gang, og det har det faktisk gjort siden!

En af dansk lystfiskeris kæmper, tidligere redaktionschef på Fisk & Fri, nu afdøde Mogens Espersen, skrev en jubilæumsartikel i 2002 i Fisk & Fri om bladets

I juni 2006 skiftede vi endnu engang adresse.

EFTER 15 ÅR I KØBMAGERGADE flyttede vi til Chr. Brygge ved Langebro. Ud over mere plads og lys er vi også blevet beriget med udsigt over havnen. Ethvert fiskeblad med respekt for sig selv burde have vandudsigt, det er nu heldigvis lykkedes os efter 24 år på stenbroen.

I august samme år blev Jens Bursell ansat på bladet som chefredaktør. Jens er kendt af de fleste

Ole Wisler var i mange år lokalredaktør for Østjylland samt bestyrer af Fisk & Fri's grejbutik i Århus. Ole stoppede for at blive redaktør af forbundets blad Sportsfiskeren, som han har gjort til Danmarks næstbedste fiskeblad.

evige problem: Den dag, Fisk & Fri kommer til abonnenterne på udgivelsesdagen, trækker garden igennem Købmagergade i galla. Vi er flyttet fra Købmagergade siden, så vi har ikke haft mulighed for at kontrollere, om det er rigtigt, men i så fald må deres gal-launiformer være godt slidte.

danske lystfiskere, som skribent og fotograf på en række danske og internationale fisketidsskrifter – samt som forfatter til flere fiske- og outdoorbøger. Den 1. marts 2007 ansatte vi Gordon P. Henriksen som afløser for Henrik Marvin. Gordon kommer fra en stilling som informationschef hos fiskerejsebureauet Atlantik og har skrevet flere artikler i Fisk & Fri gennem årene. Begge de herrer har fisket hele deres liv og brænder for lystfiskeri. Så efter 25 år, med 233 blade i bagagen – og med Jens og Gordon i redaktionen, er Fisk & Fri mere end godt rustet til det næste kvarte århundrede...

→ rentebyrde, der er, når der handles for lånte penge. Dybest set var vi en flok glade idealister, der ville hjælpe danske lystfiskere til billigere grej, men selvfølgelig var formålet i den sidste ende at tjene penge til at sikre bladets fremtid. Men samtidig kunne vi se og mærke, at bladet blev dårligere og dårligere, fordi alt for meget tid og ressourcer gik med at købe grej og producere grejkataloger. Læren af disse 5 spændende år må være, at man skal koncentrere sig om det, man er god til, og det har vi så gjort siden. Vi lukkede i 1993 den sidste grejbutik, og flyttede til en ny adresse i Købmagergade i København for at starte på en frisk.

AT ARBEJDE I BLADBRANCHEN er et hårdt job, og bladets mangeårige chefredaktør Svend Erik Vardrup måtte trække sig i decem-

Dansk lystfiskeri's Grand Old Man Børge Munk Jensen til Mørrums premiere med tidligere redaktionschef Birger Pedersen.

Rasmus Hansen vendte Fisk & Fri ryggen i 2001 efter mange års tæt samarbejde. Rasmus får nu sine redaktionelle drømme opfyldt i bladet Sportsfiskeren.

Poul Stadler til venstre har været Fisk & Fri's faste støtte på klippeøen Bornholm gennem en halv menneskealder. Her ses han med Svend Erik Vardrup i 2003 til et af vores tilbagevendende redaktionsmøder hos Per på hotel Verona i Sandvig.